

Koeien familie Holmer produceren 13.000 kilo melk

'BSK hoger dan celgetal'

De koeien van de familie Holmer uit Laren (GD) produceerden het afgelopen halfjaar tussen de 42 en 44 kilo melk per dag. „Elke liter wordt betaald“, verklaart Gerrit Holmer zijn focus op productie. De hoogproductieve veestapel is bovendien fraai en bij fokkerijorganisaties in binnen- en buitenland dan ook niet onopgemerkt gebleven.

Met een gemiddelde productie van 41,5 kilo melk per koe per dag won de familie Holmer uit Laren begin deze maand de Agroscoopbokaal van ForFarmers. Ze realiseerden de hoogste productie van alle deelnemers aan het digitale monitoringsprogramma van de voerfabrikant, met een rollend jaargemiddelde van 12.815 kilo melk per koe met 3,94 procent vet en 3,40 procent eiwit over 2016. In de Nederlandse topmelkerslijst stonden de Holmers met een economisch jaarresultaat van 2.740 euro op de vijfde plaats. „We molken in 2016 meer dan

een miljoen liter melk met 80 koeien“, aldus Gerrit Holmer (57). Toch noemt hij de hoge productie geen doel op zich. Wel wil hij het genetische potentieel van de koeien graag volledig benutten.

Drie keer daags melken

In het quotumtijdperk molk Holmer de koeien tweemaal per dag, destijds al goed voor een productie boven de 10.500 kilo melk. Hij herinnert zich dat hij kort voor het afschaffen van de melkquotering wat

met zijn voervoorlichter aan het sparren was. „Hij vroeg wat we gingen doen. Voor ons waren er twee opties: of meer koeien houden, of drie keer daags melken. Het is dat laatste geworden, al hadden we vóór de referentiedatum 2 juli 2015 tevens met twintig koeien moeten uitbreiden, die ruimte hebben we.“ Holmer molk binnen een week na het einde van de quotering zijn koeien al drie keer per dag.

Gerrit, zijn vrouw Alie (56) en hun zoon Jouke (20) hadden met behulp van het programma Melk€fficiënt uitgerekend dat drie keer daags

Copyright photo

Onder in beeld het jongvee in het nieuwe staldeel uit 2009, rechts de melkkoeien die ook toegang hebben tot het nieuwe staldeel en er volgens de veehouder graag vreten. Op de achtergrond (links) het oude staldeel uit 1997, dat hoofdzakelijk bestemd is voor de melkkoeien. In de boxen ligt een mengsel van gescheiden mest en zaagsel.

Holbra Sana (Snowman x Bolton x O Man x Morty) produceerde in haar tweede lactatie in 305 dagen 18.765 kilo melk met 3,16 procent vet en 3,36 procent eiwit. Ze is de moeder van Holbra Inseme Rodanas (v. Doorman), de voormalige hoogste stier van Italië en de grootmoeder van Sjonny Supertoro (Supershot x Meridian), de nummer 1-stier van Spanje.

Copyright photo

Holbra Petra (Morty x Durham) op 12-jarige leeftijd als honderdtonner. Ze is de invloedrijke dochter van stammoeder Sunday ALH Prudence en zou in haar leven in totaal 112.737 kilo melk produceren met 3,80 procent vet en 3,43 procent eiwit. Ze is de overgrootmoeder van Sana.

melken economisch interessant was en waren er daarbij van uitgegaan dat ze de melking vijf keer per week zouden uitbesteden aan een STAP'er. „Het kon uit bij een melkprijs van 28 cent”, vertelt Gerrit, „dus toen de melkprijs naar 25 cent zakke, hebben we wel even achter onze oren gekrabbd of we er mee zouden doorgaan.” „We zijn toch doorgeslagen”, gaat Juke verder, „en hebben een tijdje zuinig geboerd, door bijvoorbeeld wat krappere krachtvoer te verstrekken. Nu de melkprijs weer is gestegen, is het mooi werk.”

Doormelken

Naast dat de productie erdoor is gestegen, zorgt de dagelijkse extra melkbeurt volgens Holmer ook voor het behoud van de koeien. De uiers krijgen het door een lagere melkdruk minder te verduren en de uiergezondheid ligt op een hoog niveau. „We hebben een tankcelgetal van 80. Onze Bedrijfsstandaardkoe was met 67 op een gegeven moment hoger dan het celgetal”, herinnert Gerrit zich. Het lage celgetal betekent niet dat er preventief veel antibiotica worden gebruikt. „We gebruiken heel weinig droogzetters, minder dan 10 procent”, aldus Gerrit. Niet dat droogzetten bij zo'n hoge productie overigens eenvoudig is. Koeien worden drooggezet door ze bij het melken een keer over te slaan, ze vervolgens twee beurten over te slaan en ze eventueel korte tijd op het pinkenrantsoen te zetten. „Vooral vaarzen zijn persistent en dan is het wel eens lastig”, aldus Juke. Holmer heeft zijn koeien wel eens proefsgewijs doorgemolken, maar dat beviel niet. „Je krijgt toch een reactie in de uier rondom afkalven, ze zijn dan gevoeliger voor uierontsteking en je hebt geen biest. Bovendien pieken ze veel lager.”

Belasting

Drie keer daags melken noemt Holmer weliswaar het behoud van de koeien, het is wel een belasting voor de boer. Het blijkt dat Gerrit de meeste melkingen voor zijn rekening neemt. Hij schat zelf een keer of 12 tot 14 per week, Alie denkt eerder aan 17. „Maar hij vindt melken ook mooi werk”, zegt ze. Juke zit

door de week in Dronten op school en melkt zo nu en dan, evenals enkele jongens uit de omgeving, of soms Joukes oudere broer Ivo, die bij FrieslandCampina werkt. Volgens Gerrit zijn melkers relatief eenvoudig te vinden. „Maar als je een feestje of zo hebt, moet je op tijd iets regelen, zeker in het weekend.”

De koeien worden om 6.30, om 14.00 en om 22.00 uur gemolken, waarbij een melkbeurt inclusief schoonmaken twee uur in beslag neemt in de 2 x 4-stands melkstal. „Een grotere melkstal past niet in de beschikbare ruimte”, aldus Juke. De melkkoeien lopen in het oude staldeel uit 1997 en voor een deel in het nieuwe uit 2009. Het nieuwe staldeel biedt echter vooral plek aan de droge koeien en het jongvee. De reden van de huisvesting vormt de ligging van de melkstal in het oude staldeel.

Wel heeft Holmer gemerkt dat de koeien vooral in het nieuwe staldeel vreten, aan de koude, noordelijke kant. Wellicht worden de groepen in de toekomst dan ook omgeruild en komt er een melkrobot in het nieuwe staldeel, al betekent een robot volgens Alie waarschijnlijk een verlaging van de productie. „We zitten er aan te denken om de robot dan te combineren met de melkstal, waarin dan twee keer daags zal worden gemolken”, aldus Gerrit. „De robot moet dan 50 koeien van 50 liter melken en de verse koeien, celgetalkoeien of andere probleemkoeien gaan dan door de melkstal.”

Fokkerij

Waar de familie Holmer weliswaar een erkenning heeft gekregen van de voerfabrikant, worden ze pas echt enthousiast zodra het over de fokkerij gaat. „Dat zit in de genen”, zegt Gerrit. Zijn 83-jarige vader Henk zal dit jaar voor de zestigste keer deelnemen aan de Fokveedag Bathmen-Laren. Henk en zijn vrouw Willemien (83) wonen naast de boerderij en Henk komt nog elke dag in de stal. Hij werkte van oudsher met MRIJ's en zoon Gerrit kruiste ze in met Red Holstein, voordat Gerrit in 1984 op excursie naar Canada ging. „Daar zag ik dat er veel meer muziek in zwartbont zat.”

De veestapel kleurde stilaan zwartbont – Holmer verkocht roodbonten en kocht

zwartbonten terug – en begin jaren negentig deed ook embryo-transplantatie zijn intrede op het bedrijf. Holmer investeerde in embryo's en kocht ook dieren aan op veilingen. En hij kocht in 2002 het kalf Sunday ALH Prudence van Adolf Langhout. Prudence had als afstamming Durham x Rudolph x Chief Mark en had zes generaties met excellente koeien voor zich. De aankoop bleef niet zonder succes. De later met 88 punten ingeschreven Prudence heeft er voor gezorgd dat door middel van spoelingen, ook van haar nafok, inmiddels 65 procent van de huidige veestapel van haar afstamt. Holmer schat dat zelfs 80 procent van zijn jongvee Prudence in de stamboom heeft.

Prudence

Prudence zelf spoelde overigens niet zo goed. Via de mannelijke lijn resteert er niet veel, al is Holbra AltaSpot (Shottle x Durham) de vader van de excellente Holbra Hillie 20, die vorig jaar meedeed aan de Beste Boerenkoe-verkiezing van vakblad Melkvee. Ze produceerde al 80.000 kilo melk met hoge gehalten. Twee rechtstreekse vrouwelijke nakomelingen van Prudence zijn Holbra Petra (v. Morty) en Holbra Pam (v. Mascol). Vooral uit Petra resteert er veel nafok. En ondanks dat Morty niet te boek staat als een bringer van veel levensduur, wist de excellente Petra tot een levensproductie van 112.737 kilo melk te komen met 3,80 procent vet en 3,43

Copyright photo

De koeien worden driemaal daags gemolken in de 2 x 4-stands visgraat melkstal.

Copyright photo

Copyright photo

De kalveren krijgen driemaal daags 2 liter melk en worden na negen weken gespeend. Ze krijgen vanaf anderhalve week luzerne, droge kuil en krachtvoerbrok. Van vier tot tien maanden krijgen ze ook een beetje maïs. Tot acht maanden krijgen ze droge kuil en daarna de graskuil die de melkkoeien ook krijgen en gehakseld stro.

De koeien worden gevoerd met een blokkenwagen en krijgen daardoor een ongemengd rantsoen. Omdat de machine aan vervanging toe is, komt er binnenkort een voermengwagen op proef.

procent eiwit.

De meest invloedrijke dochter van Petra werd Paula (v. O Man), op haar beurt de moeder van Paulona (v. Bolton), waaruit Holmer veel nafok heeft. Van Paulona zijn er bijvoorbeeld dochters van Snowman, Emerald, Goldchip en Atwood. Emra (Emerald x Bolton) is de moeder van de jonge stier Holbra Esmar (v. Pulsar), die bij KI Samen beschikbaar is en de met 89 punten ingeschreven Sana (Snowman x Bolton) is de moeder van Holbra Inseme Rodanas (v. Doorman), een stier met 269 NVI-punten en die de hoogste van Italië was.

Extremen

Sana is een geweldige producente met als vaars meer dan 13.000 kilo melk met 3,40 procent eiwit in 305 dagen. In haar tweede lactatie produceerde ze in 305 dagen zelfs 18.765 kilo melk met 3,16 procent vet en 3,36 procent eiwit. En ook halfzus Chica (Goldchip x Bolton) weet wat dat betreft van wanten, waarbij overigens ook het gemak waarmee de dieren produceren opvalt. De zware Chica produceerde als tweedekalfskoe bijna 16.000 kilo melk in 305 dagen en groeide volgens haar eigenaren zelfs bij een dagproductie van 70 kilo melk nog.

Sana bracht de twee volle zussen Sanadi en Sandian voort, dochters van Meridian, net als Snowman een extreme melkstier. De dieren zijn dan ook zeer productief – en fraai, Sandian werd vaarzenkampioene op de Fokveedag Bathmen-Laren in 2015 – maar de gehalten zijn niet hoog. „Wij maken soms combinaties met extremen, KI's zijn daar ook

naar op zoek”, verklaart Holmer. Sanadi is bijvoorbeeld de moeder van Sjonny Supertoro (v. Supershot), de nummer 1-stier van Spanje. En ze is ook de moeder van een Commander-vaars die bij Holmer 60 kilo melk per dag produceert.

Gehaltentak

De andere tak – eveneens afkomstig uit Prudence, maar dan uit haar Mascol-dochter Pam – beschikt juist over heel hoge gehalten. Holbra Malon (Man-O-Man x Mascol x Durham), die vorig jaar eveneens deelnam aan de Beste Boerenkoe-verkiezing, wordt in haar huidige vijfde lactatie na 163 dagen voorspeld op 13.345 kilo melk met 5,24 procent vet en 4,04 procent eiwit in 305 dagen. Van Malon melkt Holmer dochters van Supersire, Kanu P en Balisto, terwijl zoon Bastilo (Balisto x Man-O-Man) bij KI Kampen beschikbaar is. En van zijn volle zus Malon 3 gaat een Silverzoon naar dezelfde KI. Malon 3 heeft na 239 productiedagen een voorspelde vaarzenlijst van 12.206 kilo melk met 3,98 procent vet en 3,93 procent in 305 dagen, goed voor een lactatiewaarde van 125. Daarnaast is ze met 88 punten ingeschreven en zal ze naar alle waarschijnlijkheid meelopen in de dochtergroep van Balisto op de NRM; in 2010 het podium waarop de familie Holmer landelijke bekendheid kreeg met het vaarzenkampioenschap van hun Holbra Heidi 2 (Bolton x Mr. Sam). Al werd de excellente en latere honderdtonner Holbra Jeff Trix (v. Mascot Jeff) eerder al eens reservekampioene op de Koe-Expo.

Deze zomer zal de familie Holmer met maximaal vier dieren naar de NRM afreizen. Naast de Balisto-dochter wordt er wellicht een vaars geselecteerd voor de dochtergroep van Broeks Tapic en ook heeft de fokker twee dieren beschikbaar voor de individuele keuring. Holbra Lathoya 1 (Paradise x Lauthority x Bolton) stamt uit Paulona en won eerder dit jaar het vaarzenkampioenschap op de Fokveedag Lochem. „Ze is heel correct, maar mogelijk te degelijk en te klein voor de NRM. Het is een dier dat altijd inhoud heeft, ook als je haar zo van de kar haalt. Het is eigenlijk een echte boerenkoe”, meent Gerrit.

Roodbont

Het vierde dier is een roodbonte koe. Jouke was als kind al liefhebber van roodbont vee en om die reden kocht zijn vader enkele embryo's uit de roodbonte Huijben Pietje 514 (Tulip x Jabot), nog voor de koe bekend werd als stiermoeder. Later zou haar zoon Tequila doorbreken en ook is ze de stammoeder van bijvoorbeeld Poppe Snow. De spoeling resulteerde in dochter Holbra Pietje 515 (Beautiful x Tulip), die op haar beurt de nodige nafok bracht. De met 91 punten ingeschreven Ella 1 (Savard x Elayo x Beautiful) was al meerdere keren succesvol op de regionale fokveedagen en ook Lian 3 (Jotan x Lichtblik x Beautiful) kreeg 90 punten. De hoogstproductieve afstammeling is de met 89 punten ingeschreven Sien 1 (Curtis x Spencer x Beautiful) met een voorspelde vijfde 305-dagenlijst van 15.129 kilo melk met 4,70 procent vet en 3,67 procent eiwit. Haar Talentino-dochter Sien 2 heeft Holmer

Gerrit, Alie en Jouke Holmer met NRM-kandidate Holbra Sien 2 (Talentino x Curtis).

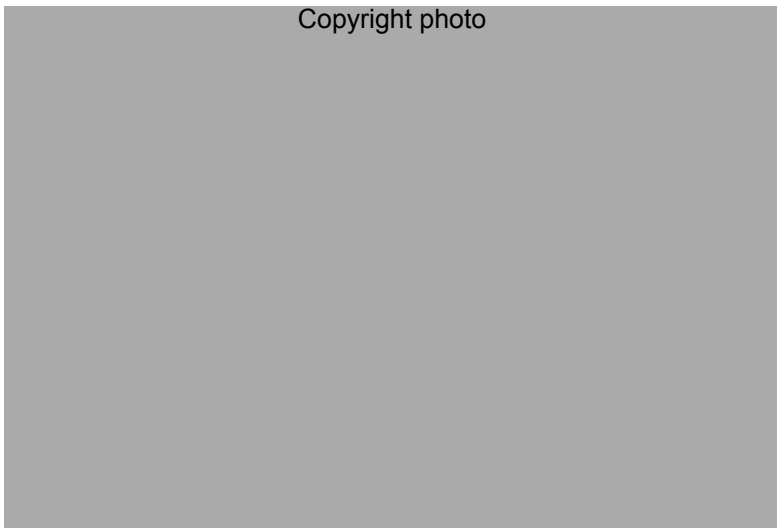
Copyright photo

Bedrijfsgegevens

Gerrit (57) en Alie (56) Holmer hadden in Laren (GD) een gemengd bedrijf met melkvee en fokzeugen. Ze stopten in 2008 met de varkens en melken tegenwoordig een 75-koppige melkveestapel (met 90 stuks jongvee) met een rollend jaargemiddelde van 12.964 kilo melk met 3,92 procent vet en 3,38 procent eiwit. Van de kinderen Ivo (26), Aniek (24), Adne (22) en Jouke (20) is Jouke de beoogde bedrijfsopvolger. Het is zijn bedoeling om in de toekomst te groeien naar een bedrijfsomvang van 120 melkkoeien. De Holbra-veestapel – een samentrekking van de familienaam Holmer en de boerderijnaam Branink –

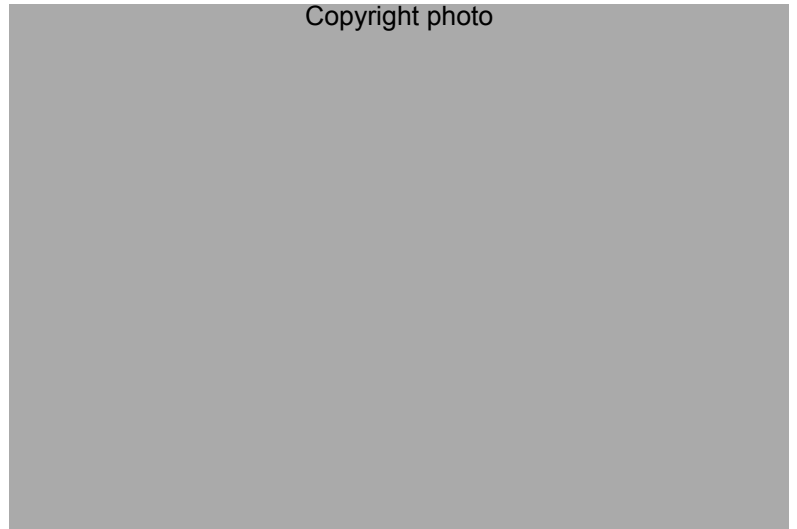
heeft gemiddeld 86 punten voor het exterieur. Het stiergebruik bestaat uit 'melkstieren met behoud van gehalten': Helix, Henley, Silver, Caine, Allstar, Duke en Montross, overwegend jonge stieren van Amerikaanse origine en daarnaast ook de zelf gefokte KI-stieren Esmar en Bastilo. Vanwege de hoge productie heeft een korte tussenkalftijd geen prioriteit. Gedurende de eerste vier maanden na de kalving wordt er nauwelijks een koe geïnsemineerd. De tussenkalftijd ligt op 434 dagen en volgens Gerrit Holmer is twee keer kalven in drie jaar tijd voor de oudere koeien prima.

Copyright photo

Malon 3 (Balisto x Man-O-Man x Mascol x Durham) stamt ook uit stammoeder Prudence. Ze heeft na 239 productiedagen een voorspelde vaarzenlijst van 12.206 kilo melk met 3,98 procent vet en 3,93 procent eiwit in 305 dagen en zal waarschijnlijk meelopen in de dochtergroep van Balisto op de NRM.

Copyright photo

Sien 1 (Curtis x Spencer) heeft een voorspelde vijfde 305-dagenlijst van 15.129 kilo melk met 4,70 procent vet en 3,67 procent eiwit. Haar Talentino-dochter Sien 2 zal vermoedelijk deelnemen aan de NRM. Rechts op de foto staat Holbra Ella 1 (AV 91, Savard x Elayo) uit dezelfde stammoeder als Sien 1.

opgegeven voor de roodbonte vaarzenkeuring op de NRM.

„We streven naar mooie koeien die veel melk geven”, vat Holmer zijn fokdoel samen. Hij is blij met al zijn vaarskalveren en houdt ze dan ook allemaal aan, totdat ze gekalfd hebben. Vervolgens gaat meer dan de helft van de vaarzen eruit, waarbij er geselecteerd wordt op uiers, benen en productie. „Als een vaars de 40 liter niet haalt, vind ik het toch wel krap aan”, stelt Gerrit.

Internationaal

Nog een reden waarom al het jongvee aanblijft, is omdat het ‘ondereind’ dient als ontvangster van de embryo’s uit de eigen topkoeien. Holmer gebruikt daarvoor (uiteraard) genoomstieren en dan voor de KI-markt tevens de allernieuwste. „Daar waar vraag naar is.” Voor zichzelf gebruiken de Holmers ook genoomstieren, maar dan niet de allernieuwste. Die zijn erg duur, terwijl de net iets oudere wel betaalbaar zijn. Daarbij letten ze vooral op de Amerikaanse en Duitse totaalindexen TPI en RZG. „We hebben niet zoveel met de Nederlandse NVI-index. De TPI wordt gebaseerd op een veel grotere populatie en heeft internationaal een veel groter bereik”, stelt Gerrit. De mannen zeggen niet negatief te willen zijn over de Nederlandse fokkerij, maar vinden wel dat het internationale gebeuren beter bij ze past. „Je moet ruimte in de koeien houden”, stelt Gerrit.

Gerrit en Jouke gaan voor genoomstieren vanwege het hoge niveau van deze stieren. Wel brengen ze veel spreiding aan in het gebruik,

om eventuele teleurstellingen te voorkomen. Ze geven aan dat het bedienen van de markt sinds de intrede van de genomics-techniek wel steeds moeilijker wordt. „Uit Morty-dochter Holbra Petra verkocht ik destijds alle stierkalveren, dat is nu wel anders.”

Ongemengd rantsoen

Naast driemaal daags melken en de juiste genetica zijn een goede voeding en algehele verzorging – zoals bijvoorbeeld een kreupele koe direct behandelen – uiteraard debet aan het resultaat. „Zonder goed ruwvoer wil het niet melken”, stelt Gerrit. Het gras wordt steevast relatief vroeg gemaaid, in het kader van dat het goedkoper is om structuur aan te kopen dan eiwit. De koeien krijgen dan ook een rantsoen van half kuilgras en half snijmaïs, aangevuld met luzerne, bierbostel en een mineralenmengsel. De koeien krijgen bovendien het poeder MilkPower, dat over de maïs wordt verstrekt. „Het is een vet met een zeer hoog VEM-gehalte”, weet Holmer. Het rantsoen wordt aangevuld met twee krachtvoersoorten, een eiwitkern en een basisbrok, waarvan maximaal 12 kilo per koe per dag via krachtvoerautomaten wordt verstrekt.

De veehouder voert met een blokkenwagen en brengt het voer daardoor ongemengd voor het voerhek. „Het is eenvoudig werken en je kunt het voeren nu ook makkelijk aan een ander overlaten”, noemt Gerrit als voordeel. Omdat de machine aan vervanging toe is, komt er desondanks een mengwagen op proef. „Eigenlijk vind ik gemengd voeren

voor de pinken nog interessanter dan voor de melkkoeien. De pinken krijgen nu eigenlijk te rijke kuil, waardoor ze te vet worden.”

Weidegang

De koeien zijn onlangs voor het eerst sinds enkele jaren weer de weide ingegaan. „De oudere koeien kennen het weiden nog en de jonge dieren leren het van ze”, stelt Jouke, al gaan de drachtige pinken ook wel naar buiten. De melkkoeien worden tussen twee melkingen en dus een derde dagdeel geweid. Holmer heeft het driemaal daags melken nog niet eerder gecombineerd met weidegang en is eigenlijk wat huiverig voor de gevolgen.

„Er is nu veel rust in de stal, terwijl ze straks waarschijnlijk het gras gaan vertrappen.” De reden dat ze toch gaan weiden, is dat ze verwachten dat FrieslandCampina 2 cent voor weidegang gaat betalen.

De droogstaande koeien zouden volgens Jouke wat meer ruimte moeten hebben, al blijven die binnen. Ze zijn in twee groepen verdeeld, waarbij ze in de laatste drie van de in totaal zes droogstandsweken hard worden gevoerd. De eerste weken dienen de koeien op te drogen en daarna krijgen ze het melkveerantsoen.

„De koeien moeten rondom het afkalven niet te schraal zijn”, vindt Gerrit. Alles in het teken van een goede nieuwe start. „In de Verenigde Staten zijn boeren er trots op dat ze hard melken, in Nederland was dat zeker ten tijde van het quotum niet zo, al verandert dat nu wel”, stelt Holmer. Hij begrijpt zijn Amerikaanse collega’s beter dan zijn Nederlandse. „Elke liter wordt betaald.” ■

Links het woonhuis, in het midden het oude staldeel waar de melkkoeien lopen en rechts het nieuwe staldeel, met ruimte voor het jongvee, de droge koeien en de melkkoeien.

Het melkvee krijgt een ongemengd rantsoen van kuilgras, snijmaïs, luzerne, bierbostel, bestendig vet en een mineralenmengsel, aangevuld met krachtvoer via krachtvoerautomaten. Holmer voert 22,5 kilo krachtvoer per 100 kilo melk. De koeien worden sinds enkele jaren weer geweid op de 20 hectare grote huiskavel. Bij het bedrijf hoort een grondareaal van in totaal 37 hectare, waarvan 7 hectare maïslaan (er wordt tevens 5 hectare maïs aangekocht) en de rest grasland is. 14 hectare wordt gepacht en de rest is in eigendom.

Copyright photo

